

ถอดเกร็ดมังกร

วิชิต เจริญมหาสาร

ผดขบตี ผดนะขะขีฬากชูกิกช

ผู้อำนวยการสถานศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยไทย-จีนกวีวัฒน์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เทศกาลตรุษจีน 春节

ในวาระใกล้วันตรุษจีนปีเสือ 2553 ใครชอบเสนาบทความเรื่อง เทศกาลตรุษจีน 春节 โดย อาจารย์หลี่ เทรินเหลียง (การุณย์ หลี่) ผู้อำนวยการสถาบันไทย-จีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ดังต่อไปนี้

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ ปี 2553 เป็นวันตรุษจีน ถือได้ว่าเป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดของชาวจีนทั้งในแผ่นดินใหญ่ ไต้หวัน ฮองกง มาเก๊า และลูกหลานชาวจีนในต่างประเทศ เช่น ประเทศไทยก็มีการเฉลิมฉลองตรุษจีนด้วย

เทศกาลตรุษจีน ภาษาจีนเรียกว่า “ชุนเจีย” หรือ “กั๋วเหนียน” เกี่ยวกับความเป็นมามีหลายตำนาน

ตามตำนานเล่าว่า “เหนียน” เป็นสัตว์ประหลาดชนิดหนึ่งในสมัยโบราณกาล ทุกครั้งยามหน้าหนาวย่างเข้าฤดูใบไม้ผลิ มันจะออกมาอาละวาดจับคนกิน เพื่อป้องกันเภทภัยนี้ คนโบราณจึงได้เผาไม้ไผ่ให้ระเบิดเกิดเสียงดังเพื่อให้ “เหนียน” ตกใจกลัวหนีไป เช้าวันต่อมาที่พากันแสดงความยินดี เรียกว่า “กั๋วเหนียน” (เอาชนะเหนียนได้ - คำว่า “เหนียน” แปลว่า “ปี” ได้ด้วย “กั๋วเหนียน” จึงหมายถึง

“ปีใหม่” ได้เช่นกัน - ผู้แปล)

เทศกาลตรุษจีน จัดเป็นเทศกาลที่คึกคักและสำคัญที่สุดของชาวจีน(ฮั่น) ตรุษจีนเริ่มมาจาก “ล่ำจี้” โดยปกติจะอยู่ในช่วงวันที่ 23 เดือน 12 ของปีจันทรคติ “จี้จ้าว” (ไหว้เทพเจ้าเตาไฟ) จนถึงคืนแรม 15 ค่ำเดือนอ้าย ระยะเวลาและเนื้อหาของเทศกาลนี้มีมากกว่าเทศกาลอื่นๆ ทั้งหมด

ในอดีตที่ผ่านมาวันที่ 30 เดือน 12 ของปีจันทรคติถือเป็นวันส่งท้ายปีเก่า ซึ่งเป็นวันที่ยุ่งมากที่สุดต้องทำความสะอาดบ้าน ติดปะกระดาษคำอวยพร แหวนภาพปีใหม่ และที่สำคัญที่สุดคือต้องเตรียมอาหารซึ่งเป็นอาหารดีที่สุดในปี อุดมสมบูรณ์ที่สุดในปี ต่างพื้นที่อาหารก็แตกต่างกันไป แต่อาหารที่ขาดเสียมิได้ก็คือ ปลา ซึ่งในภาษาจีนต้องเสียงกับอีกคำหนึ่งที่แปลว่าเหลือกินเหลือใช้

สมาชิกในครอบครัวไม่ว่าอยู่ไกลแค่ไหนก็เดินทางกลับบ้านให้ทันในวันนั้นหลังจากทำอาหารเสร็จ ถึงคำๆ ก็เตรียมอาหารเริ่มไหว้บรรพบุรุษที่เสียชีวิตไปแล้วพร้อมเผากระดาษเงินกระดาษทอง เป็นต้น เพื่อให้บรรพบุรุษมีกินมีใช้ การกระทำเช่นนี้เป็นการแสดงความกตัญญู หลังจากทำพิธีไหว้เสร็จ ทั้งครอบครัวก็เริ่มทานอาหาร

อย่างพร้อมหน้าพร้อมตา พอทานอาหารเสร็จก็ดื่มน้ำชาไป ชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมในโทรทัศน์ไปจนถึงเที่ยงคืน แล้วก็จุดประทัด ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ไส้ลวดวิเศษ “เหนียน”

วันแรกของปีใหม่ต้องไปอวยพรแก่ญาติสนิทมิตรสหายและเพื่อนร่วมงานถึงบ้าน ใช้ถ้อยคำที่ไพเราะและสุภาพที่สุด มาให้การอวยพรซึ่งกันและกัน ต่อมาก็เป็นวันพักผ่อน วันเที่ยว

พอถึงยุคสมัยนี้ ค่านิยม รสนิยม ความคิดที่เกี่ยวกับประเพณีก็เปลี่ยนแปลงไป เรื่องไหว้เทพเจ้าเตาไฟก็สูญหายไปแล้ว ขนมต่างๆ ที่จะต้องมีการเตรียมไว้เพื่อไหว้บรรพบุรุษ คนสมัยนี้ก็ทำไม่เป็นแล้ว เนื่องจากไม่มีเตา

แล้วมีแต่เตาไฟฟ้าเตาแก๊สแล้วที่สำคัญที่สุดคือวันส่งท้ายปีเก่า นั้นแทบจะไม่มีครอบครัวไหนทำอาหารกินเอง ส่วนมากสั่งจองจากร้านอาหารที่โรงแรม โรงแรมสี่ดาว ทำดาวถูกสั่งจองเต็มตั้งแต่สามสี่เดือนก่อนตรุษจีนแล้ว วันรุ่งขึ้นก็พากันไปเที่ยวแล้ว ไม่มีการ

อวยพรปีใหม่อย่างในอดีตที่ผ่านมา อย่างมากก็ส่งข้อความผ่านมือถืออวยพรปีใหม่แก่กัน สมัยก่อนคนจีนไม่ว่าไกลแค่ไหนต้องกลับบ้านฉลองตรุษจีน แต่สมัยนี้กลับถือวันหยุดตรุษจีนแห่กันไปเที่ยวต่างประเทศ นี่คือ จีนภิวัตน์